

Pd 145/12.05.17
ej

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06- 5409

Chișinău

„11” 07. 2017

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul prevederilor art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (inițiativa legislativă nr. 145 din 12 mai 2017), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 523 din 7 iulie 2017.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română – 4 file).

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

Executor: Silvia Muntean;
Telefon: 022250201.

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1383
„11” 07	2017
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.523

din 7 iulie 2017

Chișinău

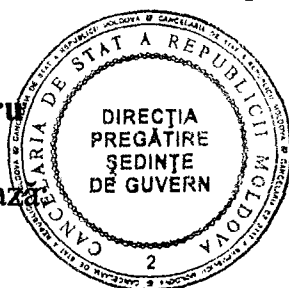
Privind aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

Prim-ministru

Contrasemnează

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Vladimir Cebotari

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.523
din 7 iulie 2017

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 145 din 12 mai 2017) de către grup de deputați în Parlament, și relevă următoarele.

Proiectul propune modificarea art.34 alin. (5) lit. c) din Codul penal (*recidiva*), completarea cu art.121¹ cu noțiunea de „*secret personal și/sau secret familial*”, precum și introducerea la art. 181¹ a componentei penale pentru *coruperea alegătorilor* în cadrul scrutinului prezidențial.

De asemenea, se propune expunerea art.253 din Codul penal într-o nouă redacție („*bancruta frauduloasă*”), precum și completarea alin. (1) al art. 307 (*pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărîri contrare legii*).

La pct. 1 din proiectul de lege, cu referire la articolul 34 alin. (5) lit. c) din Codul penal menționăm că prin fapte care nu constituie infracțiuni, conform Codului penal, se înțeleg infracțiunile care nu mai sînt prevăzute în legea penală în legătură cu dezincriminarea acestora (art.10 din Codul penal). Prin dezincriminarea unor fapte se înlătură toate consecințele condamnării, care ar fi generat starea de recidivă, în cazul săvîrșirii unei noi infracțiuni. Astfel, acestea nu se referă la alte fapte ce nu constituie infracțiuni (contravenții, abateri disciplinare), precum este descris în nota informativă.

La pct. 2 din proiect, remarcăm că art. 177 din Codul penal utilizează două noțiuni distincte: secret personal sau familial, dar nu una singură cum este propus în proiect. Astfel, legea penală operează cu conjuncția „sau”, pe cînd în proiect regăsim îmbinarea „și/sau”.

În același context, dispoziția normei de la art. 177 incriminează fapta de culegere ilegală sau răspîndire cu bună-știință a informațiilor, *ocrotite de lege*, despre viața personală ce constituie secret personal sau familial.

Prin informații ocrotite de lege se au în vedere toate informațiile prevăzute de lege, a căror divulgare este sancționată, acestea incluzînd secretul bancar, medical, fiscal ș.a.

În altă ordine de idei, secretul personal poate include și alte categorii de date în afară de cele menționate de autorul proiectului (cum ar fi: originea rasială sau etnică a persoanei, convingerile politice, religioase sau filozofice, apartenența socială ș.a.). Astfel, limitarea sau restrîngerea informațiilor atribuite

la secretul personal sau familial ar limita nejustificat incriminarea faptei de încălcare a inviolabilității vieții personale (prevăzute la art. 177) doar la cazul culegerii sau răspîndirii informațiilor specificate de art. 121¹ din cod.

În ceea ce privește noțiunea de secret personal și/sau secret familial, precizăm că aceasta este mult prea largă, variind în funcție de contextul social sau familial la care este raportat individul, fiind dificil a formula o definiție exactă. În același timp, atragem atenția că secretul familial nu poate fi definit prin aceeași noțiune după cum se propune în proiect. De asemenea, fapta de violare a dreptului la secretul corespondenței este incriminată la art. 178 din cod. Totodată, precizăm că urmările prejudiciabile reprezintă o parte a laturii obiective a unei infracțiuni și nu trebuie să fie descrise în conținutul unei noțiuni.

Noțiunea de „daune considerabile drepturilor și intereselor” nu este previzibilă. Ori Curtea europeană a drepturilor omului, în jurisprudența sa, a remarcat că o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci cînd este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încît să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (*Silver ș.a. vs. Regatul Unit*, 25 martie 1983). Odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita, pe cît este posibil, insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept pe care îi privesc măsurile de aplicare a acestei soluții (*Păduraru vs. România*, 1 decembrie 2005, §92).

Principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, și anume: principiul încrederii legitime. Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (de exemplu, cauzele *Facini Dori v. Rêcre*, 1994, *Foto Frost v. Hauptzollant Lübeck-Ost*, 1987), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă.

La pct. 4 din proiect, menționăm că noțiunea de insolvabilitate fictivă este definită în art. 15 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Astfel, terminologia utilizată în actul elaborat trebuie să fie constantă și uniformă, ca și în celelalte acte legislative. Totodată, autorii proiectului propun schimbarea componenței de infracțiune prevăzute la art. 253 din Codul penal din una materială în una formală.

În aceste condiții, urmează a fi păstrată redacția actuală a normei prevăzute la art. 253 din Codul penal, dat fiind faptul că aceeași faptă incriminată de proiect constituie contravenție în temeiul art. 288 din Codul contravențional. Prin urmare, nu există o delimitare între fapta contravențională și fapta penală.

Cu referire la agravanta prevăzută la art. 253 alin. (2) lit. a) din proiectul de lege, menționăm că insolvabilitatea fictivă presupune depunerea de către debitor a cererii introductive în cazul în care dispune de posibilități reale de a satisface integral creanțele creditorilor. Astfel, simpla fapta de depunere a cererii introductive în cazul insolvabilității fictive nu poate duce la falimentarea debitorului. Mai mult, cererea este depusă de debitorul însuși.

De asemenea, la art. 253 alin. (2) lit. b), urmează a fi exclus cuvântul „creditorilor”, deoarece, în cazul depunerii de către debitor a unei cereri introductive în baza unui temei fals, doar creditorilor li se pot cauza daune.

La pct. 5 din proiect, considerăm oportună păstrarea redacției actuale a art.307 din Codul penal.

În ceea ce privește răspunderea pentru pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii, menționăm că încălcarea dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a dosarelor sau nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter reprezintă încălcări de procedură ce nu au incidență cu conținutul infracțiunii prevăzute la art. 307 din Codul penal.

Subsecvent, soluționarea pretențiilor unor persoane neantrenate în proces, încălcarea competenței jurisdicționale, necompunerea instanței conform prevederilor legii, nerespectarea competenței după materie și calitatea persoanei în cauzele penale, condamnarea inculpatului pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală constituie temeiuri de recurs, conform art. 427 din Codul de procedură penală.

Căile de atac reprezintă o parte a controlului judiciar efectuat de către instanțele ierarhic superioare, care exercită controlul asupra legalității și temeiniciei hotărârii emise de către o instanță inferioară.

Controlul judiciar are drept urmare îndreptarea hotărârilor judecătorești greșite sau confirmarea celor legale și temeinice. Acesta se exercită ca urmare a plîngerii părților nemulțumite sau a procurorului.

Totodată, potrivit *Recomandării Rec (2010) a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitoare la judecători: independența, eficiența și responsabilitatea. Interpretarea legii (pct. 70)*, judecătorii nu trebuie să fie responsabili personal în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac. Nu poate fi antrenată răspunderea penală a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință (pct. 68 din recomandare). Astfel, doar emiterea intenționată a unei hotărâri ilegale constituie o faptă penală, sarcina primordială a organului de urmărire penală în demonstrarea faptei este identificarea elementelor care indică asupra intenției judecătorului la emiterea unei hotărâri ilegale, indiferent care au fost premisele și modalitățile care au determinat ilegalitatea hotărârii.

Curtea Constituțională, în Hotărârea nr. 12 din 28 martie 2017, la fel, a reținut că simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară (pct. 68).

În același context, precizăm că infracțiunea prevăzută la art. 307 din Codul penal poate fi săvârșită nu doar în cadrul procesului penal, ci și în cadrul celui civil și contravențional.

Adițional, pentru asigurarea stabilității legislației, ce constituie o expresie a principiului securității juridice, se propune ca inițiativa de modificare a Codului penal al Republicii Moldova să fie comasată și examinată în Parlament odată cu proiectul complex de modificare a Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 promovat de Guvern.

E de menționat că proiectul conține *carențe de tehnică legislativă* ce necesită a fi înlăturate.

Astfel, la stabilirea actului legislativ de referință, luna se va scrie cu litere. De asemenea, se va indica sursa de publicare a Codului penal.

Se va exclude referința „după art. 121¹”, deoarece conform tehnicii legislative, articolul 121¹ poate fi introdus doar după art. 121.

Cu referire la pct. 1, precizăm că abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sînt scoase din vigoare prevederile actului legislativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale și reglementarea legală, iar modificarea sau completarea actului legislativ este, de regulă, expresă, constînd în înlocuirea unui text cu un altul ori în excluderea unei părți din text sau în adăugarea unui text nou. În cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol, alineat sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale, în temeiul Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

Prin urmare, literele nu se exclud, dar se abrogă.